

BOEK BESPREKING

Dr. med. Ludwig Köhler, Zahnarzt, Köln/Rhein: *Das Aufstellen einer ganzen Prothese und ihrer Fertigstellung* (Neue Regeln und Fehlerkontrollen), Berlinische Verlagsanstalt, Berlin. 90 blz. R.M. 4.40.

Een lezenswaardig boekje, leidraad voor een goeden gang van zaken op het laboratorium, bij het bepalen van materiaal-keuze, vorm en kleur en stand der tanden enz. Een reeks afbeeldingen verduidelijkt den tekst.

F. P.—G.

Dr. med. Fritz Schön, Zahnarzt, Olmütz: *Kosmetische Verbesserung der Zahnstellung auf chirurgischen, keramischen und schnell orthodontischen Wege*. Berlinsche Verlagsanstalt. 60 blz. R.M. 3.80.

De samensteller beschrijft, aan de hand van afbeeldingen, sterke kaak-anomalieën, die langs operatief-orthodontischen, ceramischen weg en door middel van in cement gezette „schienen” tot verbetering zijn gebracht.

F. P.—G.

Dr. E. Thahamer, *Zahnheilkunde für den praktischen Arzt*. Wien. Urban & Schwarzenberg, Berlin/Wien 1934. 148 bladzijden. Prijs ing. R.M. 4.—, geb. R.M. 5.—.

In de laatste jaren is het meer en meer duidelijk geworden hoe innig de samenhang is tusschen de tandheelkunde en de overige geneeskunde. Toch is de arts van geen enkel speciaal onderdeel der geneeskunde zoo weinig op de hoogte als van de tandheelkunde. Schr. stelde zich tot taak door middel van een niet te omvangrijk boek den medicus practicus een blik op de tandheelkunde te geven, hem eenige kennis daarvan bij te brengen en zodoende de samenwerking tusschen arts en tandarts te bevorderen.

Hij doorloopt, bijna voortdurend met snellen pas, nagenoeg het heele terrein van de tandheelkunde en tandheelkunst. Hij kiest een

korten en gladden weg, Daardoor moet de lezer wel den indruk krijgen, dat er maar heel weinig onopgeloste problemen zijn.

De artsen die dit boekje aanschaffen toonen ongetwijfeld belangstelling in ons speciaal-vak. De vraag of schr. er in geslaagd is, die belangstelling levendig te houden zou beter door niet-deskundige lezers beantwoord kunnen worden. Ik vrees echter, dat het antwoord niet onverdeeld gunstig zou luiden. Het boekje toch is geschreven in den vorm van een leerboek en leent zich eerder tot het bijbrengen van encyclopaedische kennis dan tot het aankweken van tandheekkundig gevoel en inzicht.

Waar schr. herhaaldelijk constateert dat hij zich moest beperken had het eerste hoofdstuk, over de anatomie en histologie der tanden, waarover ieder arts in de in zijn bezit zijnde leerboeken vrijwel voldoende kan vinden, tot een paar bladzijden gereduceerd kunnen worden.

Het zou m.i. nuttiger geweest zijn aan te vangen met algemeene beschouwingen over de tandheekkunde, over haar verband met de andere onderdeelen der geneeskunde, over de prophylaxis en haar sociale beteekenis, over de waarde van de integriteit van het tandweefsel en een goede tandstelling, enz., enz. Een blik van boven af geworpen zou den oningewijden een duidelijker beeld van de tandheekkunde hebben gegeven en hen wegwijs hebben kunnen maken. Waarna zij zich meer voor de bijzonderheden zouden interesseeren, welke o.a. te vinden zijn in de verdienstelijk geschreven hoofdstukken over stomatogene haardinfectie, tand- en mondverzorging, tandziekten en tandverzorging bij het kind.

Ook mis ik een beschrijving van het onderzoek in de mondholte. Terwijl verschillende behandelings-instrumenten worden genoemd en afgebeeld, worden mondspiegel en sonde genegeerd.

Schr. stelt zich voor, den arts zooveel kennis bij te brengen, dat deze in bepaalde gevallen in staat zal zijn de patiënten van raad te dienen. Hiermede kan slechts bedoeld zijn het advies tandheekkundige hulp in te roepen. Laten wij hopen, dat de lezers de duidelijk afgebeelde extractie-tangen zelf zoo weinig mogelijk zullen hanteeren. Zij zullen allicht wel begrijpen, dat de geleidingsanaesthesie, die betrekkelijk uitvoerig wordt beschreven, zich gemakkelijker laat beschrijven dan uitvoeren. Toch ware vermelding van de onaangename gevolgen van een onjuiste techniek wel op haar plaats geweest.

Ik zou andere bezwaren aan de genoemde kunnen toevoegen. Het ligt echter niet in mijn bedoeling aanschaffing van dit boekje te raden. Het kan zijn nut hebben, want het is overzichtelijk geschreven en bevat een aantal goede afbeeldingen, waarvan één abusieve-

lijk in spiegelbeeld is afgedrukt. Overigens is de drukduivel den schrijver en onze professie goed gezind geweest, zoodat hij den Zahnarzt ergens Zahnarzt noemt.

FRANK.

Ons Gebit en de Bestrijding der Tandziekten door C. H. Witt-
haus.

In de oogen van het publiek is de tandarts nog steeds een bevoorrecht wezen: het aantal tandlijders is groot, het aantal practici klein, „dus” gaat het hem economisch goed, veel te goed naar het oordeel van degenen, die in andere beroepen den strijd om het bestaan aan den lijve meer denken te voelen en het onoirbaar vinden dat aan een volksziekte bij uitnemendheid de bestrijders ervan materiëelen welstand ontleenen. Daarbij gevoegd, dat het gebit en deszelfs aandoeningen voor het leven niet belangrijk worden geacht en op denzelfden grond de behandeling wetenschappelijk en technisch vrij eenvoudig en gemakkelijk, zoo is aan aan dit aprioristische waardeoordeel een onwankelbare basis verleend. De gevolgen van deze universeele opvatting hebben wij tandartsen in de achter ons liggende jaren zeer van nabij kunnen waarnemen en in dat onwankelbare oordeel over de tandheelkunde en zijn beoefenaren is — alle verandering ten spijt — nog niet veel gewijzigd.

Nu hoop ik één ding: n.l. dat althans de Vereeniging tot Bestrijding van het Tandbederf er niet van wordt verdacht de belangen van de tandheelkunde en haar beoefenaren voor te staan bij haar streven naar beter tandheelkundig begrip, zoowel bij het groote als bij het ontwikkelde publiek. Hiermede toch zou schromelijk tekort worden gedaan aan het onbaatzuchtige werk van het „Ivoren Kruis”, dat met groote geldelijke offers deze nieuwste uitgave op het gebied der gebitshygiëne het licht heeft doen zien en ver beneden kostprijs — om in zakelijke termen te spreken — aan de markt brengt.

In afwijking van vorige boekjes, die zich in hoofdzaak tot de jeugd richtten, heeft de auteur Dr. W i t t h a u s zich bij de opzet van zijn werkje ten doel gesteld om meer klaarheid te brengen in het begrip van ontwikkelde volwassenen, die toegankelijk zijn voor meer gedetailleerde kennis omtrent „hun gebit en de bestrijding der tandziekten”. In zijn inleiding formuleert de schrijver de motieven en doelstelling zijner verhandeling aldus:

„In de laatste halve eeuw heeft de wetenschap veel licht over „de oorzaken en het verloop dezer ziekten verspreid, de tandheel- „kunde heeft in menig opzicht geleerd, in hoeverre ze voorkomen

„en genezen kunnen worden. Dit inzicht is echter ook hier te lande „ondanks de groote praktische beteekenis tot de tandartsen be- „perkt gebleven; bij het gros der bevolking bestaat dienaangaande „veel onkunde en wanbegrip en ook de ontwikkelden zijn vaak „slechts in geringe mate op de hoogte van de beteekenis en van de „mogelijkheid tot bestrijding der tandziekten.”

„Zelfs bij de artsen, vooral bij de oudere, zou men meer inzicht „wenschen in de eisch, die de strijd tegen de tandziekten thans in „menig opzicht stelt; dat is van eminent belang, daar de huisartsen „vooral bij de prophylaxe in de kinderjaren door hun medewer- „king nuttig en werkzaam kunnen zijn.”

„Dit boekje beoogt hierin verbetering te brengen door in beknop- „te vorm oorzaken, verloop en gevolgen der voornaamste tandziek- „ten duidelijk te maken en aan te toonen, hoe deze vermeden en „langs welke weg ze genezen kunnen worden, een vraagstuk, dat „ieder ontwikkelde moet interesseeren. Aangezien hiervoor de me- „dewerking van geneeskundigen, ziekenfondsen, schoolbesturen, „overheid en pers noodig is, is in het bijzonder ook voor dezen het „betooft van dit boekje bestemd.”

Wie kennis neemt van den inhoud, den klaren vorm waarin de schrijver zijn stof gegoten heeft en de schat van verduidelijkende afbeeldingen over den tekst verdeeld, zal moeten erkennen, dat de auteur uitstekend geslaagd is om den ondeskundigen lezer een juist begrip te geven van zijn kauworgaan, welke gevaren het (en hem) bedreigen en hoe ze voorkomen kunnen worden. Op de prophylactische behandeling, vooral voor behoud van het melkgebit, wordt in dit verband zeer terecht veel nadruk gelegd, evenals op de schadelijke gevolgen van de extractie in het blijvende voor de andere elementen. Dat de sociaal-mogelijke gebitsverzorging niet vergeten is spreekt in een uitgave van het „Ivoren Kruis” welhaast van zelf.

Aan het slot wordt nog een overzicht gegeven van de organisatie van de tandheelkunde in ons land.

Collega B a c k e r D i r k s, de voorzitter der volijverige vereeni- ging, die de uitgave zoo royaal verzorgde, geeft in het voorwoord een overzicht van wat zij alzoo in de kwart eeuw van haar bestaan tot stand bracht en in welke richting (preventieve behandeling van het kindergebit) zij haar bemoeiingen voortzet.

Ten opzicht van deze preventieve gebitsverzorging heeft de auteur duidelijk den weg aangewezen, welke de vereeniging heeft ingeslagen.

Het is een bekend verschijnsel, dat de belangstelling voor het ge- bit bij menig een ontwaakt op het oogenblik waarop hij aan het be-

zit ervan onaangenaam wordt herinnerd. Dit kan 's nachts zijn, doch ook overdag als hij b.v. bij den tandarts antichambreert. Dit laatste is het psychologische moment om die belangstelling te richten op voortreffelijke lectuur over dit onderwerp. En zoo mag in geen wachtkamer het boekje van Dr. W i t t h a u s ontbreken.

B.